

МОТИВИ към предложението по чл.173, ал.5, изр.1 от ЗСВ

Предстоящият избор на главен прокурор е от изключително значение за независимостта на съдебната власт и за доверието на обществото в нея.

Изискванията за заемане на тази длъжност са очертани в чл.170, ал.5 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/:

1. способност за придържане и налагане на висок етичен стандарт;
2. висока професионална компетентност: да притежава задълбочени знания в областта на правото, богат практически опит в съответната област на правото, ръководни и административни умения, изявени аналитични способности;
3. изявена независимост, воля за налагане на законността, решителност при изпълнение на служебните задължения и с принос за утвърждаването на правовата държава;
4. да притежава развити умения за работа в екип, за мотивиране на колеги, за търсене и носене на отговорност.

Поради необходимостта от издигане на кандидатури, съобразени с перспективите в развитието на прокуратурата и с очакванията на магистратите, Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет /ВСС/ проведе консултации с Асоциацията на прокурорите и с Камарата на следователите в България. Обсъдени бяха критериите на професионалната общност относно личните, професионалните и моралните качества, които колегията да търси в евентуалните кандидати за главен прокурор. Магистратите подробно очертаха проблемите и предизвикателствата в прокуратурата и следствието, които според тях трябва да са приоритет през следващите седем години.

Според представителите на Асоциацията на прокурорите, бъдещият главен прокурор трябва да притежава изключително високи професионални и нравствени качества; да има професионално развитие и кариерно израстване в системата на прокуратурата, което би било изключително силно послание към прокурорите; да разполага с административен опит; да бъде визионер с модерно мислене, ясна концепция и стратегически подход към проблемите на прокуратурата; да умее да отстоява каузи; да е изявен лидер, да излъчва институционално доверие. Професионалната организация на прокурорите очерта и очакванията си за стратегическите цели, които ПК на ВСС е необходимо да съобрази при издигане на конкретните кандидатури: реформа на съдебната карта; развитие на електронното правосъдие; конкретни и ясни социални ангажменти към магистратите и служителите в ПРБ. Поставено беше изискване, при номинациите да се постигне баланс между обществените

очаквания, гарантиране изпълнението на целите и задачите на прокуратурата и запазване на доверието в съдебната власт.

Според представителите на Камарата на следователите в България, следващият главен прокурор трябва да е човек от съдебната система, диалогичен и професионалист. Съсловната организация очаква от ПК на ВСС да посочи кандидати с ясна концептуална стратегия за работата и развитието на следствието, която да даде отговор на проблемите, свързани с разширяване функционалната компетентност на следователите и използване на капацитета им в пълен обем; функциите на методическо ръководство от Националната следствена служба на следствените отдели към окръжните прокуратури.

Преди обявяване на процедурата, ПК на ВСС направи задълбочен и обективен анализ на състоянието, постиженията и актуалните проблеми на прокуратурата. Този анализ послужи като основа, както за конкретизиране на професионалните качества и управленските възможности на евентуалния кандидат, така и за обективна преценка на възможностите му да отговори на потребностите на прокуратурата и на обществените очаквания.

Тук са маркирани най-общо постиженията, проблемите и тенденциите в работата на прокуратурата:

Актуалните проблеми в прокуратурата са свързани с: намаляване броя на решените дела, на постановените осъдителни присъди и на уважените протести; увеличаване дела на прекратените по давност дела и на осъдителните решения по ЗОДОВ; недостатъчното материално – техническото обезпечаване по места, което пряко влияе върху резултатите и качеството на работата; липсата на вещи лица с професионална компетентност в определени области; дисбалансите в натовареността на отделните прокуратури и следствени отдели и в индивидуалната натовареност на прокурори и следователи; неизползване капацитета на следователите и на военните прокуратури.

Постиганията, които следва да бъдат доразвити се отнасят до завършване на процеса и стриктен мониторинг върху окрупняването на районните прокуратури; положителните тенденции към намаляване броя на върнатите от съда дела, на оправдателните присъди и решения; увеличаване броя на бързите производства и високия дял на осъдените лица с влязъл в сила съдебен акт; повишаване квалификацията на магистрати и служители с акцент върху обучението по прилагане на ЕКПЧОС.

Конституционно разписаните функции на главния прокурор са важен фактор за ефективна борба с престъпността, поради което беше обърнато специално внимание на наказателните производства от особен обществен интерес - корупционни престъпления, организирана престъпност, данъчни престъпления, изпиране на пари и др. Трайна е тенденцията към тяхното увеличаване, но намалява делът на решените спрямо наблюдаваните досъдебни

производства и на внесените в съда прокурорски актове и осъдените лица. Прокуратурата отчита намаляване дела на върнатите от съда дела с особен обществен интерес и на оправданите лица, но се увеличава делът на прекратените наказателни производства с такъв характер.

Създаването на ефективно работеща система за разследване и наказателно преследване на организираната престъпност и корупцията по високите етажи на властта години наред се изтъква като ключово предизвикателство пред България в поредицата доклади на Европейската комисия /ЕК/ за напредъка на страната ни по Механизма за сътрудничество и проверка /МСП/. Поради това, ПК на ВСС обърна специално внимание на работата, постиженията и проблемите на Специализираната прокуратура, в контекста на борбата с корупцията и организираната престъпност.

Следва да се отбележи, че в първите години след създаването на Специализираните съд и прокуратура, ЕК отбелязва, че те не са могли да докажат ефективността си във връзка с успешното разследване, образуване на наказателни производства и провеждане на съдебни производства по значими дела. Едва през 2016 г. е отбелязан бавен напредък по показателя, свързан с борбата с корупцията и справянето с организираната престъпност. В доклада от януари 2017 г. ясно се посочва, че специализираният съд и специализираната прокуратура постигат трайни резултати. „В България нарасна броят на отчетените нови следствени дела и дела, внесени в съда. Въпреки това в крайна сметка всяка оценка на резултатите в борбата с корупцията по високите етажи на властта зависи от постановяването и изпълнението на окончателни съдебни решения, като се има предвид, че обичайно делата за корупция по високите етажи на властта рядко завършват успешно с осъдителни присъди. Най-силното доказателство за успеха на усилията в борбата с корупцията ще се изразява в това обществеността да вижда, че престъпленията могат да бъдат разкрити и че по отношение на извършителите се осъществява ефективно наказателно преследване“.

В техническия доклад по МСП от ноември 2017 се казва: „Специализираната прокуратура и Специализираният наказателен съд за организираната престъпност продължават да затвърждават положителната тенденция на постигане на трайни резултати, наблюдавана през предходните години, като има стабилен поток от дела за тежка организирана престъпност, водещи до присъди с лишаване от свобода на последна инстанция. Броят на влезлите в сила присъди с лишаване от свобода е вариал между 20 и 72 годишно от 2012 г. насам, като за първата половина на 2017 г. тези присъди са 33“.

В техническия доклад на комисията от 2018 г. вече се говори за редица мащабни разследвания, като няколко дела срещу бивши високопоставени

длъжностни лица, навлезли в съдебна фаза. „През първата половина на 2018 г. специализираната прокуратура е постигнала 104 присъди по дела, свързани с организираната престъпност, и е стартирала 100 нови досъдебни производства. За цялата 2017 г. тези стойности са 261 присъди и 162 новообразуваните досъдебни производства“

Настъпилата през последните години промяна в отношението на ЕК към работата на прокуратурата и по показателите, свързани с борбата срещу организираната престъпност и корупцията до голяма степен са свързани с работата на Специализираната прокуратура, под ръководството на административния ръководител Иван Гешев.

Отново в контекста на цитираните констатации по МСП, следва да се отбележи, че тези достижения са постигнати при кадрова и материална необезпеченост, работа в специфични условия, свързани с чести и продължителни командировки, полагане на труд в извънработно време и при липса на допълнително материално стимулиране.

Изложеното по-горе, ни дава основания да предложим за обсъждане пред Пленума на Висшия съдебен съвет кандидатурата на Иван Гешев за главен прокурор на Република България. Съображенията ни за конкретната номинация, за личните и професионални качества на кандидата са следните:

Постигането на високи резултати в работата на Специализираната прокуратура, в условията на подобна безпрецедентна натовареност, показва не само способностите на предложения от нас кандидат за главен прокурор да мотивира магистратите, но и доверието, с което се ползва в прокуратурата. Изключителните и високо оценени постижения през последните години за работата на Специализираната прокуратура показват познаване не само на актуалните ѝ проблеми, но и глобален поглед върху потребностите на прокуратурата и реализиране на ясно дефинирани стратегически цели за това как да се организира работата ѝ и да се разгърне потенциала на магистратите.

Функциите на главния прокурор изискват високо ниво на междуинституционално взаимодействие. Успешната съвместна работа на предложения кандидат като административен ръководител на Специализираната прокуратура и заместник на главния прокурор по реализирането с други правоохранителни и контролни органи, дават основание да смятаме, че такова взаимодействие ще бъде постигнато.

В рамките на създаваните съвместни екипи за разследване и по линия на международната правна помощ, прокурор Гешев налага политика по утвърждаване на стандарт за работещи взаимоотношения и сътрудничество и с компетентните съдебни власти на другите европейски държави. Поддържа отлична комуникация, координация, оперативност и отговорност, за което ръководената от него прокуратура е получила признание от редица международни партньори. За целите на обективността на това твърдение, ще посочим само някои случаи:

- При проведена през 2017 г. координирана международна операция на територията на Република България и Кралство Испания с участието на Специализираната прокуратура е разбита международна организирана престъпна група, която в периода 2014 г. - 2017 г. е инсталирала скиминг устройства на средно 400 банкомата годишно, с цел използване на информация от банкови карти. Приблизително 3000 граждани на Европейския съюз са били ошетени с над 500 000 евро. Националният представител на Испания в Евроджъст дава висока оценка: „Цялата престъпна мрежа беше разбита, благодарение на съвместните усилия на испанските и българските прокурорски власти, както и на ценната подкрепа оказана от техните Национални бюра в Евроджъст, и в резултат на това тя вече е неспособна да мами невинни жертви.“

- През март 2017 г., с участието на Евроджъст и Европол е създаден съвместен екип за разследване между България, Белгия, Франция, Холандия и Великобритания на организирана престъпна група, действаща на територията на петте държави за незаконно превеждане на чужди граждани от Афганистан и Пакистан в страни от Европейския съюз т.нар. операция „Халифакс“. На територията на България под ръководството на Специализираната прокуратура са задържани общо 42 лица – участници в престъпната мрежа. За съществения принос и отличната работа на Специализираната прокуратура главният прокурор на Кралство Белгия е изпратил благодарствено писмо до главния прокурор на РБългария. Прокурорите, участвали в операцията са наградени със заповед на главния прокурор на Република България с грамота и служебна благодарност;

- През 2018 г. български разследващ екип, под ръководството на Специализираната прокуратура участва в съвместното разследване по линия на международната правна помощ и издадена Европейска заповед за разследване. Дирекцията на полицията във Франкфурт на Майн е изразила благодарност в писмо до заместник-главния прокурор Иван Гешев за отличната работа по разкриване и неутрализиране на организирана престъпна група за изготвяне и разпространение на неистински документи. Българските колеги „се отзоваха образцово и в пълен обхват на молбата ни за правна помощ, както и повече от бързо осъществиха молбата за обширни действия по разследването“, се казва в писмото. Като предпоставки за успешната съвместна работа се сочат енергичните действия, добрата подготовка и координираност в действията на българските разследващи. „Ще се радваме да работим с вас и в бъдеще“, уверяват от Дирекцията на полицията във Франкфурт на Майн.

- През юли 2019 г. при разследване на Специализираната прокуратура и ГДБОП е неутрализирана най-модерно оборудваната до момента нелегална цигарена фабрика. В писмо на компанията „Филип Морис“ до Специализираната прокуратура се казва, че това е отличен пример за координираните съвместни действия на всички ангажирани органи в страната. "Нашата компания приветства и благодари на правителството за постоянните

усилия, които доведоха до безпрецедентно ниски нива на контрабанда с цигари през последните 3-4 години", сочи Джордж Маргонис, генерален директор Филип Морис България.

Предложения кандидат демонстрира висока степен на независимост, включително и да устоява на натиск при прилагане на обществено непопулярни решения. Примери в тази насока са голяма част от образуванияте и внесените в съда дела от ръководената от него прокуратура срещу лица, заемащи висши държавни длъжности.

Последователната кариера на предложения кандидат за главен прокурор като следовател, прокурор в районна прокуратура, прокурор в Софийска градска прокуратура, административен ръководител на Специализираната прокуратура и заместник на главния прокурор при Върховната касационна прокуратура са гаранция, че той притежава в пълна степен необходимите познания за функционирането на прокуратурата, за работата на прокурорите и разследващите органи и свързаните с нея специфики.

Високите нравствени качества на главния прокурор са от основно значение за правилното изпълнение на неговите служебни функции. ПК на ВСС проведе предварителна среща с предложения кандидат, на която освен съгласието му за участие в процедурата обсъди и въпросите относно неговата лична мотивация, морални качества и интегритет. Събрани бяха данни и информация за постъпили сигнали и извършвани проверки по отношение на кандидата. Обективна оценка на фактите по тях и на изнесените твърдения, дава на колегията основание за извода, че Иван Гешев притежава високи нравствени качества. Липсват предпоставки за основателно съмнение, че с действията си е накърнил общественото доверие в независимостта на съдебната власт. В конкретните случаи, за които са депозирани сигнали и са извършвани проверки, прокурор Гешев е съблюдавал поведение, което не го е поставяло в риск да злоупотреби с положението си или да дискредитира прокуратурата като институция.

Главният прокурор е член по право на Висшия съдебен съвет. Качествата на Иван Гешев като безукорен професионалист и етичен магистрат ще гарантират да участва във Висшия съдебен съвет пълноценно, с ясна стратегия за развитие не само на прокуратурата, но и на съдебната система като цяло. Богатият му опит като следовател, прокурор, административен ръководител на прокуратура и заместник на главния прокурор ще гарантира пълноценното му участие в решаването на кадрови и организационни въпроси. В подкрепа на това твърдение е фактът, че проблемите със сградния фонд на Специализираната прокуратура и материално – техническото ѝ обезпечаване се разрешиха от ВСС, с негово участие и съдействие.

Предложения кандидат за главен прокурор Иван Стоименов Гешев отговаря и на останалите изисквания на чл. 170, ал.4 и 5 от ЗСВ.

Завършил е висше юридическо образование през 1994 г. във Висшия институт на МВР. Има повече от 20 години юридически стаж. Започнал е кариерата си в съдебната система на 01.02.1995 г. като помощник – следовател в Столична следствена служба. От 21.05.1996 г. до 17.04.2006 г. е бил следовател в Столична следствена служба. С решение по Протокол №18/12.04.2006 г. на ВСС е преназначен на длъжността прокурор в Софийска районна прокуратура, с ранг „Прокурор в Апелативна прокуратура“. Повишен е в ранг „Прокурор във ВКП и ВАП“ на 11.03.2010 г.

Командиран в СГП през 2009 г. През 2013 г. е изпратено благодарствено писмо от посланика на Федерална Република Германия Матиас Хьопфнер за добре свършена от прокурор Гешев работа и постигнатите с МВР съвместни резултати при успешно проведена акция, довела през 2012 г. до повдигане на обвинения за длъжностно престъпление и пране на пари.

С решение на ВСС по Протокол №6/09.02.2012 г. е повишен в длъжност „прокурор“ в Софийска Градска прокуратура. Със Заповед №РД-08-1404/25.11.2015 г. на главния прокурор на Република България е поощрен с отличие „Служебна благодарност“ и грамота.

С решение на Прокурорската колегия на ВСС по Протокол № 10/13.07.2016 г. е избран за административен ръководител на Специализираната прокуратура. Връчен му е сертификат за специално признание на участниците в успешно проведената на 04.10.2016 г. операция, при която е разбита нелегална печатница за производство на неистински евро банкноти в гр.Пловдив, издаден от Европол.

Със Заповед №РД-08-780/29.11.2016 г. на главния прокурор на Република България, за проявен висок професионализъм и образцово изпълнение на на служебните задължения в работата по конкретно наказателно производство е поощрен с отличие „Служебна благодарност“ и грамота. Със Заповед №РД-08-482/07.07.2017 г. на главния прокурор на Република България е поощрен с отличие „Служебна благодарност“ и грамота.

С решение на ПК на ВСС по Протокол № 19/04.07.2018 г. е назначен за заместник на главния прокурор при Върховна касационна прокуратура. През март 2019 г. е отличен с грамота /и специален плакет/ от конкурса „Страхливият умира всеки ден, смелият – само веднъж“, организиран в памет на италианския магистрат Джовани Фалконе, издадена от община Благоевград и посолството на Република България.

Иван Гешев е повишавал професионалната си квалификация чрез множество обучения и специализации. Завършил е курс за текуща квалификация на прокурори при повишаване в длъжност от районно на окръжно ниво „Наказателно право и процес“. Участвал е в семинари и конференции на различни теми – „Противодействие на тероризма“, „Престъпление по служба.Подкуп“, „Защита на еврото в Черноморския регион“. Преминал е интензивно специализирано обучение за прокурори и следователи от специализираната прокуратура на тема: „Корупционни

престъпления“. Притежава сертификат, издаден от департамента по вътрешна сигурност на САЩ, за проведено обучение на тема „Общ преглед на финансовите престъпления с фалшива американска валута“.

Предвид на изложеното, считаме, че професионалните и нравствени качества на прокурор Иван Гешев съответстват на конституционните и законовите изисквания за заемане на длъжността главен прокурор на Република България.

Предлагаме кандидатурата на Иван Гешев за главен прокурор, като се надяваме, че концепцията му за административно и организационно ръководство на ПРБ ще отговори не само на очакванията на магистратската общност, но и на българското общество като цяло.

В съответствие с чл.5 от Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и главен прокурор, заявяваме, че отношенията ни с прокурор Иван Гешев са професионални и нямаме други връзки и интереси, свързани с издигане на неговата кандидатура.